

føre til en for alle akseptabel aftale, og de implicerede parter anmodes om at afgive en beretning til plenarforsamlingen om den aftale, som måtte blive en følge af forhandlingerne.

Debatten i 1. udvalg indledtes af *USAs repræsentant, ambassadør Cabot Lodge*, der udtalte, at USA altid har anerkendt De Forenede Nationers fundamentale ansvar i nedrustningsspørgsmålet. Arbejdet i den under 12. plenarforsamling udvidede nedrustningskommission var imidlertid blevet forhindret af Sovjetunionen, og det vigtigste for USA havde derfor været at fortsætte med nedrustningsarbejdet, selv om dette betød, at arbejdet måtte udføres uden for FN's rammer. Efter en omtale af resultaterne af ekspertmødet i Genève i juli-august 1958 om de tekniske muligheder for kontrol med indstilling af kærnevåbenforsøg citerede ambassadør Lodge præsident Eisenhowers meddelelse af 22. august 1958 om, at USA var villig til, for så vidt Sovjetunionen ikke genoptog sine forsøg, at indstille kærnevåbenforsøg for en periode af 1 år fra den 31. oktober 1958; den dag, på hvilken forhandlingerne ville blive indledet i Genève om en overenskomst om indstilling af kærnevåbenforsøg. Imidlertid havde Sovjetunionen i de seneste uger genoptaget sine forsøg, og spørgsmålet var derfor, om USAs tilbud stadig stod ved magt. Som svar herpå var ambassadør Lodge blevet bemyndiget til at forsikre FN om, at USA ville indstille sine kærnevåbenforsøg i 1 år fra Genève-forhandlingernes begyndelse, medmindre Sovjetunionen skulle fortsætte med forsøg efter denne dato.

De afsluttede ekspertforhandlinger i Genève gav efter USAs opfattelse løfte om fremskridt på et andet område, nemlig i spørgsmålet om inspektions- og kontrolforanstaltninger til forhindring af overraskelsesangreb. Der var nu god grund til at forvente, at et ekspertmøde herom ville blive indledet i Genève den 10. november 1958, og fra amerikansk side håbede man, at dette ville blive efterfulgt af forhandlinger, som ville føre til forholdsregler til mindskelse af farerne for overraskelsesangreb.

Det måtte erkendes, hed det i ambassadør Lodges tale, at den skete udvikling vel ikke isoleret set berørte de vigtigste

områder i nedrustningsproblemet, men udviklingen illustrerede frugtbarheden i den nye tilnærmelse, en tilnærmelse, som betød, at man skulle standse debatter om almindeligheder og i stedet konkret diskutere, hvorledes forskellige nedrustningsforholdsregler, om hvis ønskelighed alle var enige, rent faktisk kunne anvendes og gennemføres.

Vice-udenrigsminister Zorin fra Sovjetunionen udtalte, at hvis man så kendsgerningerne i øjnene, så var det ikke nedrustning, USA arbejdede for, men verdensherredømmet. De indlæg, som USAs, Storbritanniens og Frankrigs repræsentanter var kommet med under plenarforsamlingens generaldebat, havde klart vist, at deres regeringer agtede at fortsætte våbenkapløbet. Heroverfor havde Sovjetunionen som forkæmper for en radikal løsning af nedrustningsproblemet foreslået en væsentlig nedskæring af de væbnede styrker og af rustningerne og militærbudgetterne, forbud mod anvendelsen af kærnevåben, ophør med produktionen af disse våben, ødelæggelse af alle eksisterende lagre af kærnevåben, samt fjernelse af alle baser på fremmede territorier. På grund af vestmagternes uvilje mod at acceptere et omfattende nedrustningsprogram var Sovjetunionens regering nået til den slutning, at den eneste realistiske og konkrete fremgangsmåde nu ville være at gå skridtvis frem i nedrustningsspørgsmålet. Størstedelen af det sovjetrusiske indlæg omhandlede i øvrigt spørgsmålet om ophør af kærnevåbenforsøg. I denne sag havde den sovjetrusiske regering grundigt studeret den rapport, der blev afgivet af eksperterne på Genève-mødet i sommer, og den var enig i alle rapportens konklusioner og rekommandationer vedrørende kontrolsystemet.

Storbritanniens repræsentant, minister Noble, nævnte, at Storbritannien og de 16 andre lande, der havde fremsat resolutionsforslaget om suspension af forsøg med kærnevåben, var af den formening, at plenarforsamlingen bedst ville fremme dette spørgsmål ved at give sin tilslutning til de forestående forhandlinger mellem de 3 stormagter og tilskynde disse til at gøre ethvert forsøg på at nå en tidlig aftale om suspension af forsøgene med kærnevåben under effektiv international kontrol. Den sovjetiske delegation opfordrede derimod